

Motion till riksdagen 2017/18:3857

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Sammanfattning

Alla har rätt till bra kunskaper men ingen ska ha rätt att utsätta elever för en dålig skola. Därför lägger vi fram flera förslag för att stärka läraryrket, utöka stödet till elever som halkat efter och ge elever mer undervisningstid i ämnen där resultaten har fallit.

Vi vill förbättra förskolan genom att utöka den allmänna förskolan till 30 timmar i veckan för barn i familjer med försörjningsstöd. För att säkra likvärdigheten och stärka svaga skolor vill vi införa nolltolerans mot dåliga skolor med skraddarsydda kunskapskontrakt som hjälper skolor att höja resultaten. Vi avsätter medel för att utöka antalet karriärtjänster från 17 000 till 22 000 samt fördubblar vår tidigare satsning på förstelärare i utanförskapsområden.

Vi satsar också på att införa en extra timme undervisning per dag i skolan, med start för elever i lågstadiet. Vi inför en timme extra matematik för elever i högstadiet. Vi prioriterar en satsning på läxhjälp så att det blir obligatoriskt för alla kommuner att erbjuda läxhjälp. Vi utökar satsningen på lovskola och inför en försöksverksamhet med kombinerad lovskola och sommarkollo.

För att höja kvaliteten på lärarutbildningen utökar vi den lärarledda undervisningen på utbildningen. Vi satsar också på stärkt kvalitet på landets högskoleutbildningar.

Moderaterna stärker också anslagen till forskning.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på kunskapskontrakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på en yrkesskola och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på idrott på fritidshem och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på karriärtjänster i utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på högre kvalitet på högskoleutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på att utöka undervisningstiden på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på basforskning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på Vetenskapsrådet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på förskola för barn i familjer med försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mer undervisningstid på lågstadiet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på mer matematik på högstadiet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på lovskola och sommarkollo och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning på läxhjälp och tillkännager detta för regeringen.

Anslagsanvisning

Tabell 1 Moderaternas förslag till anslag för 2018 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning
Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1	Statens skolverk	1 124 218	-23 000
1:2	Statens skolinspektion	405 298	
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	722 806	
1:4	Sameskolstyrelsen	40 099	
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 685 198	-2 495 500
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	296 950	
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	4 436 000	-130 000
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	190 220	
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	102 540	
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	308 985	

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:11	Bidrag till vissa studier	17 525	
1:12	Myndigheten för yrkeshögskolan	115 581	
1:13	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 570 034	-309 000
1:14	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 204 750	
1:15	Upprustning av skollokaler och utemiljöer	680 000	-200 000
1:16	Fler anställda i lågstadiet	2 300 000	
1:17	Skolforskningsinstitutet	23 756	
1:18	Praktiknära skolforskning	18 543	
1:19	Bidrag till lärarlöner	4 457 100	+196 900
1:20	Särskilda insatser inom skolområdet	163 418	
1:21	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	1 000 000	-1 000 000
2:1	Universitetskanslersämbetet	144 539	
2:2	Universitets- och högskolerådet	174 578	
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 756 305	-20 455
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 131 629	+10 700
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 066 875	-20 465
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 193 198	
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 123 478	-20 465
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 564 290	+1 000
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 739 036	-20 465
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 630 355	
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 396 659	-13 985
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 118 416	
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 549 701	-10 530
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	886 763	
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	720 949	-9 720
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 559 586	
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 161 006	-9 720

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 545 942	
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	674 320	-9 720
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	385 307	
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	664 465	-9 720
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	238 163	
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 067 905	-13 165
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	335 303	
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	797 279	-9 720
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	265 079	
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	554 525	-13 165
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	244 069	
2:29	Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	935 565	-13 175
2:30	Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	236 817	
2:31	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	247 764	-6 075
2:32	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	96 517	
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	610 073	-9 528
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	113 742	
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	202 136	-1 215
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	50 405	
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	103 938	-3 240
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	34 406	
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	501 449	-6 075
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	74 480	
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	432 085	-9 528
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på	76 988	-9 629

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
forskarnivå		
2:43 Högsolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	455 713	-6 075
2:44 Högsolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	98 016	
2:45 Högsolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	393 975	-6 075
2:46 Högsolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	68 748	
2:47 Högsolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	397 872	-9 528
2:48 Högsolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 057	-6 558
2:49 Högsolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	309 935	-6 075
2:50 Högsolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	50 523	
2:51 Högsolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	364 670	-6 075
2:52 Högsolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 124	-8 439
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	162 576	-810
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	19 689	
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	64 579	-810
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	11 214	
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	131 513	-810
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	19 787	
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	421 111	-7 695
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	83 707	-21 891
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	30 076	
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	20 776	
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 344 601	-41 673
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	732 248	+397 100
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	432 125	+5 075
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 583 230	
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	45 116	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 007 846	+158 000
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360 061	
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	163 492	-41 673
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	947 356	
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	34 464	
3:6 Institutet för rymdfysik	55 428	
3:7 Kungl. biblioteket	370 085	
3:8 Polarforskningssekreteriatet	48 024	
3:9 Sunet	49 183	
3:10 Centrala etikprövningsnämnden	7 342	
3:11 Regionala etikprövningsnämnder	41 377	
3:12 Särskilda utgifter för forskningsändamål	99 995	
4:1 Internationella program	81 589	
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	30 886	
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	10 380	
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	21 043	
<i>Nya anslag</i>		
Kunskapskontrakt		+1 200 000
Summa	77 965 638	-2 592 672

Politikens inriktning

Inledning

Alla skolor ska vara bra skolor och det ska inte spela någon roll i vilken skola man går. För Moderaterna är det självklart att varje elev ska få det stöd som krävs för att nå kunskapsmålen. Det finns dock skolor där inte ens hälften av eleverna klarar kunskapskraven. Där generation efter generation lämnar skolan och går in i utanförskap. Det är oacceptabelt.

Moderaterna vill därför införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper. Det innebär ett starkt statligt ansvar för dåligt fungerande skolor där staten kan besluta om att ta över driften eller lägga ned en skola – oavsett huvudman.

I svensk skola ska man lära sig allt det som krävs för att kunna stå på egna ben och komma till sin rätt i det svenska samhället. Det är avgörande för Sveriges utveckling och styrka att alla människor rustas med kunskaper. Vi ska vara ett land som byggs och konkurrerar med kunskap. Därför är det en tydlig prioritering för Moderaterna att vi inte tänker spara på skolan.

Kunskapskontrakt

Nolltolerans mot dåliga skolor

Moderaterna vill införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper. Om Skolinspektionen bedömer att en skola har kvalitetsbrister ska en åtgärdsplan upprättas. Efter åtgärdsplanen ska Skolverket sedan erbjuda dessa skolor ett särskilt kunskapskontrakt med nationella resurser kopplade till vissa åtgärder som forskningen visar stärker kunskapsresultaten.

I de fall skolan inte lyckas genomföra de åtgärder som krävs behövs ett utökat statligt ansvar. Moderaterna vill därför att en skola som trots hjälp inte lyckas lyfta resultaten övergår till statligt huvudmannaskap. Detta gäller oavsett huvudman. Vid behov läggs skolan ner. Det innebär att Skolverket får en ny enhet som är ansvarig för driften av skolor som tidigare omfattats av åtgärder i ett kunskapskontrakt, men inte lyckats förbättra resultaten.

För åtgärder kopplade till införandet av framförallt obligatoriska kunskapskontrakt och statligt huvudmannaskap av svagpresterande skolor satsar Moderaterna 1,2 miljarder kronor 2018, 3,25 miljarder kronor 2019 och 4,5 miljarder kronor 2020.

Yrkesskola

En ny yrkesskola

Det behövs fler studievägar som snabbare leder till arbete, både för nyanlända elever och elever som gått hela den svenska grundskolan, men inte når gymnasiebehörighet. Därför ska en ny yrkesskola inrättas. Yrkesskolan ska också vara ett alternativ för nyanlända unga vuxna som endast har förgymnasial utbildning.

För inrättandet av en yrkesskola satsar moderaterna 300 miljoner kronor från år 2019.

Anslag 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Trygghet i skolan

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. Tyvärr är olika typer av kränkande behandling fortfarande ett stort problem. Moderaterna omfördelar därför 2 miljoner kronor inom anslaget för att Skolverket i samråd med Skolinspektionen, Brå och Folkhälsomyndigheten ska utarbeta en webbaserad pilotmodell, liknande Matematiklyftet, med syfte att kunna erbjuda ett digitalt kompetenslyft i frågor som rör att förebygga hot, våld och kränkningar i skolan.

Ett professionsprogram för lärare

Moderaterna vill att det inrättas ett professionsprogram som säkerställer lärares kompetensutveckling. Programmet bör utgå från gemensamma nationella målsättningar för att säkerställa kvaliteten och möjlighet till uppföljning av programmet. Det är viktigt att programmet också synkroniseras med systemet för karriärtjänster. För att påbörja

arbetet med att bygga upp ett professionsprogram omfördelar Moderaterna 10 miljoner kronor inom anslaget.

Finansiering av prioriterade satsningar

Moderaterna säger nej till ett antal av regeringens satsningar, exempelvis ”samverkan för bästa skola” för att finansiera prioriterade satsningar.

Anslag 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.

Idrott på fritidshem

Fritidsverksamheten har länge hamnat i skymundan. För att stimulera till rörelse och ge alla elever chans att utöva en idrott, även efter skoltid, satsar vi 10 miljoner kronor på ett aktivitetslyft för fritidshemmen.

Anslag 1:19 Bidrag till lärarlöner

Karriärtjänster

Karriärtjänsterna har varit betydelsefulla. I sin granskning av den svenska skolan lyfter OECD bland annat fram vikten av goda karriärvägar för att höja läraryrkets status. Därför vill vi fortsätta bygga ut antalet karriärtjänster så att de uppgår till 22 000 tjänster. Vi förstärker även anslagen till vår tidigare satsning på fler karriärtjänster i utanförskapsområden.

Moderaterna satsar 186 miljoner kronor på en utbyggnad av antalet karriärtjänster och 26 miljoner kronor på en fördubbling av satsningen på karriärtjänster i utanförskapsområden under 2018.

Anslag 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Högre kvalitet på högskoleutbildningarna

Kvaliteten på många av landets högskoleutbildningar brister. Det finns flera rapporter som vittnar om att studier som räknas som heltid, det vill säga 40 timmar per vecka, ibland har mycket låg andel lärarledda timmar och hög andel självstudier.

Moderaterna vill därför inrätta ett särskilt kvalitetsstöd om 400 miljoner kronor år 2018 för att stärka kvaliteten och öka den lärarledda tiden på högskolan – främst på lärarprogrammen.

Fler vägar till läraryrket genom Teach for Sweden

För att möta behovet av rekrytering behöver fler vägar till läraryrket öppnas där människor med rätt ämneskunskaper men utan lärarkompetens bereds möjlighet att ta sig in. Redan i dag finns utbildningsprogrammet Teach for Sweden som kombinerar studier i bland annat ledarskap med praktik för blivande lärare.

För att stärka möjligheten för studenter som inte valt lärarutbildningen att senare ta sig in i läraryrket och få fler som lämnat läraryrket att komma tillbaka vill Moderaterna omfördela medel inom anslaget så att Teach for Sweden får 50 miljoner kronor årligen.

Anslag 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Utöka undervisningstiden

Över tid har den lärarledda undervisningstiden på lärarutbildningen minskat. För 40 år sedan hade lärarstudenterna i snitt 24 timmar lärarledd undervisningstid på lärarutbildningen. I dag har över hälften av lärarstudenterna mindre än 8 timmar lärarledd undervisning i veckan. Undervisningstiden på lärarutbildningen behöver utökas.

Inom ramen för Moderaternas satsning på kvalitet i högskolan på 400 miljoner kronor om året ska den lärarledda utbildningstiden på lärarutbildningen öka.

Stärk basforskningen

Forskning av hög kvalitet är avgörande för att Sverige ska vara internationellt konkurrenskraftigt. Moderaterna anser att det är rimligt att höja basanslagen för att stärka kvaliteten i forskningen.

Moderaterna satsar 150 miljoner kronor år 2018 för att stärka forskningen på landets universitet och högskolor.

Anslag 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Vetenskapsrådet

Moderaterna satsar 158 miljoner kronor år 2018 för forskning inom Vetenskapsrådet. Av dessa är 90 miljoner kronor en satsning i enighet med Moderaternas prioriteringar i forskningsmotionen från 2017 och 68 miljoner kronor en omprioritering av anslag från regeringens satsning på ett golv i anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå.

Utgifter som faller under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Forskningsrådet Formas

Moderaterna satsar 10 miljoner kronor år 2018 för forskning inom Formas.

Utgifter som faller under utgiftsområde 24 Näringsliv

Vinnova

Moderaterna minskar anslaget till Vinnova med 25 miljoner kronor år 2018 för att finansiera andra prioriterade satsningar.

Rise Research Institutes of Sweden

Moderaterna satsar 25 miljoner kronor för forskning inom RISE.

Utgifter som faller under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, Anslag 1:1 Kommunalekonomisk utjämning

Utökad möjlighet till förskola för barn i familjer med försörjningsstöd

Förskolans uppgift att lägga grunden inför skolstarten spelar särskilt stor roll för barn som kommer från studieovana hem. Därför bör barn till föräldrar som står utanför arbetsmarknaden få mer tid i förskolan. Medel avsätts för att ge alla barn, vars föräldrar har fått försörjningsstöd mer än sex månader året innan, 30 timmar per vecka på förskolan.

Satsningen uppgår till 1,6 miljarder kronor per år från år 2018.

En timme mer undervisningstid per dag

Jämfört med andra länder missar en svensk elev nästan ett helt år i undervisningstid under grundskoleåren. Internationella studier ger stöd för sambandet mellan utökad undervisningstid och kunskapsresultat. Utökad undervisningstid har exempelvis visat sig ge tydliga positiva effekter för elevernas resultat i matematik såväl i lägre som högre årskurser.

Moderaterna satsar 225 miljoner kronor 2018, 900 miljoner 2019 och 1,35 miljarder kronor 2020 som ett led i att Sveriges elever ska få en timme mer undervisningstid per dag.

Mer matematik

För att stärka svenska elevers matematikkunskaper står vi också i fortsättningen bakom vårt förslag om en extra timme matematik i veckan på högstadiet. För detta avsätts 245 miljoner kronor år 2018 och därefter 490 miljoner kronor per år.

Lovskola

Moderaterna vill förstärka satsningen på lovskola och införa en skyldighet för kommunerna att arrangera fyra veckors obligatorisk lovskola från årskurs sex för alla som riskerar att halka efter. För nyanlända elever bör en försöksverksamhet startas som kombinerar lovskola med sommarkollo.

Moderaterna satsar 290 miljoner kronor per år på obligatorisk lovskola från årskurs sex till årskurs nio för alla som riskerar att halka efter.

Läxhjälp

Vi föreslår att det införs obligatorisk läxhjälp, det vill säga en skyldighet för kommuner och fristående huvudmän att erbjuda läxhjälp till alla elever från årskurs 4 till 9, för att alla elever ska få goda förutsättningar att lyckas. För detta avsätts 390 miljoner kronor per år från 2018.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Ida Drougge (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)